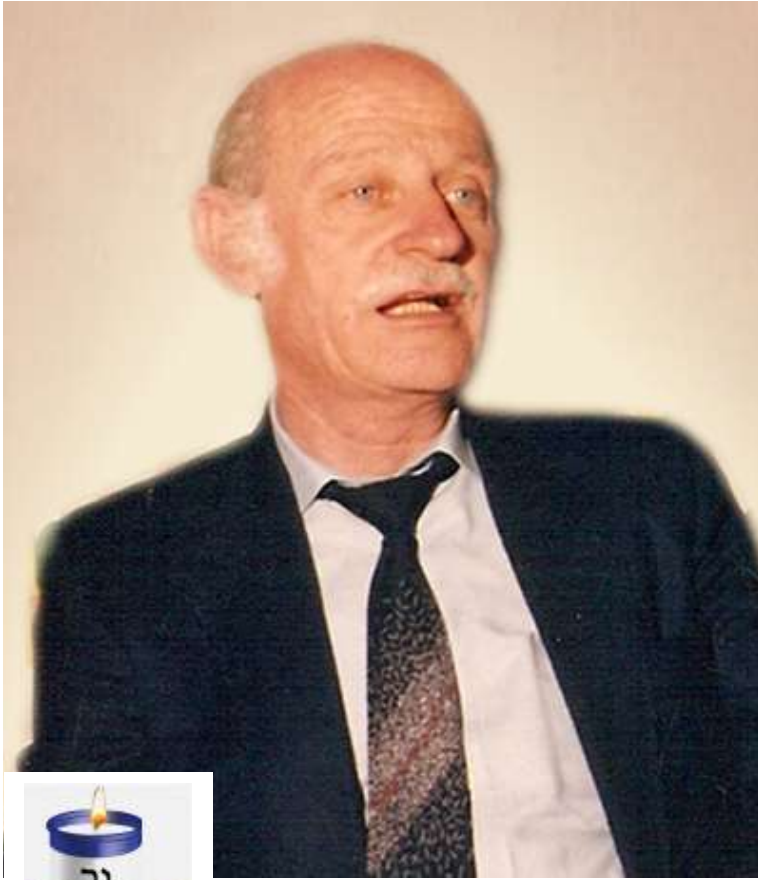

דב בר נתן ז"ל

בתינו שבעמק הולכים ומתרוקנים מחברים ותיקים ובתינו שבגבעה הולכים ומתמלאים מאותם חברים. היום אנחנו מלווים את דב בר נתן, דב איניסמן, למי שהכיר אותו בשנותיו הצעירות, איש העלייה השנייה לברור חיל, איש הגרעין השני שהגיע מהתנועה מברזיל.

דב עוד היה מאלה שהספיקו להגיע למפלסים ועם הגרעין הברזילאי התגייס לנחל ועבר הכשרתו באפיקים. מקורו מבית דתי, יחד עם אחיו ואחותו ספג יהדות מהבית ומבית הכנסת, וגרסא דינקותא זו חלחלה אליו והיתה מופנמת בו כל ימי חייו. כנראה שהועידו אותו ללמוד רבנות, אבל הוא החליט להיות חלוץ. דב מלא תפקידים שונים בקיבוץ ובתנועה. היה שליח בתנועה מטעם הקיבוץ בברזיל ובאורוגוואי ורכש הרבה אהדה מחניכים ששמרו איתו קשר עד ימים אלה.

בקיבוץ היה מראשוני דקו ושנים רבות עבד במפעל עד סגירתו, מלא תפקידים של איש מכירות וכתת רגליו בין ארצות העולם למכור את תוצרת המפעל.

הוא פתח את המשרד בהולנד, שם שהו הוא וציביה שנתיים ואחר כך פתח את משרדי המפעל באנגליה. דב הצטיין בעבודה זו, רכש את אמונם של בני שיחו ועשה את עבודתו במקצועיות. מודה אני שהוא הפתיע אותי, כיוון שאני תמיד ראיתי בו את המלמד היהודי, שעוסק דווקא בענייני רוח ולא דווקא בענייני מסחר, ומסתבר שהיה בעל כשרונות מגוונים.

בשני התחומים, גם ביהדות וגם במסחר, היה אוטו-דידאקט. למד מניסיונו, מהתעמקותו, איש חכם, משכיל, צנוע, בעל חוש הומור מיוחד, תענוג היה לדבר איתו. אהב לעסוק בפעילות תרבותית ובשלב שפספס להיות "שף". כאשר אדם כזה הולך לעולמו, משאיר אצלנו, לפחות אצלי, תחושה של החמצה "החמצה שלא מיצינו כל מה שיכולנו להנות ולהשכיר ממנו. בשנים האחרונות השתתפנו יחד בקורסים ליהדות, דב ניסה לסדר חבורה של דוברי יידיש שלא צלחה וניסינו להקים חוג ליהדות בקיבוץ. בזה היה עיקר עיסוקו בשנים האחרונות.

יחד עם ציביה והבנים הקים בית יפה בברור חיל, אהב את הקיבוץ והיה נאמן לו, נהנינו ממנו בכל שנותיו אתנו.

לך לשלום ונוח בשלום, יהיה זכרך ברוך.

שנפלד אברהם 2009

אבא,

לא היית איש של הרבה מילים
וברגעים האחרונים גם לא מצאת.
חיך היו תערובת של נופים ושפות -
היידיש משם ומהחדר, הפורטוגזית, העברית, האנגלית,
האיטלקית והגמגום ברומנית.
איפה שלא היו מילים מצאת דרך ליצור גשרים, ריחות ובישולים.

לא היית איש של הרבה מילים, אך הם הכו בנו שורשים.
אנחנו יוצרים וכותבים וקוראים.
בניך ונכדיך - איסר, סיון, תום, גאיה, קאי ומעיין.
לא היית איש של הרבה מילים, אבל הם בנו את נוף ילדותנו.
עם השדות, החורשות, רחובות לונדון,
חוף הים בסחוונינגן שבהולנד, וסירה על אגם קפוא.
לא היית איש של הרבה מילים
אבל נותרנו מלאים.

ורדה

מילים על דב

זה היה החיוך שלך שאליו התלווה צחקוק שאני אזכור ממך, דב.
אני אזכור אותך דווקא מחייך ומצטחקק קלות מיד אחרי זה. הרבה.
בין המילים שלא תמיד מצאו איך להתבטא.
זה לא היה צחוק מתגלגל. זה בטח לא היה צחוק בוטה.

הייתה בו עדינות בצחוק הזה. לפעמים מבוכה. אבל הוא תמיד נשא איתו הקלה.
מה מקורו? אני עצמי לא אדע. אני מניח ילדות. אני מניח ברזיל.
אני מניח בית אמא ואבא, חדר ויהדות. תנועת נוער. עלייה. קיבוץ. הרבה קיבוץ.
אבל הוא היה שם וליווה הרבה לפני שהכרתי אותך.

היה בו קסם בחיוך הזה, והיה בו יחוד. חיכיתי לו. הוא הביא נחמה.
היתה לו השפעה על אמת, כמו אותם סטיקרים שרואים לפעמים מודבקים על מכוניות-
ש"חיוך מביא חיוך". זה באמת קרה. אני זוכר את זה.

אני יכול לעצום את העיניים ולראות את החיוך הזה על פנייך.
אני יכול לעצום את העיניים ולשמע את הצחקוק הנבוך הזה שליווה.
זה היית אתה. זה היה שלך. זה ילווה אותך בזכרוני גם שנים רבות הלאה.
גם כשראיתי את פנייך הסובלות ושמעתי את קול היבבה הבוקע מגרוןך - אזכור
את אותו חיוך וצחקוק קולח שליוו אותך בכל אחד מהגילאים והתקופות,
וילוו את זכרוניך גם הלאה.
היית שלו. הוא היה שלך. בא איתך לכל מקום וילך איתך הלאה.
עם כל הצער והכאב, אפרד ממך היום, דב, עם אותו חיוך שהנביע נוספים סביבו.

יהי זכרך ברוך.

זיו שילוח

דובי,

אני רוצה להיפרד ולהודות לך על 50 שנים שהיית אבא שלי, גם אם לא קראתי לך כך.
ליווית אותי לחופה, והיית סבא לילדי.
תמיד היתה לך סבלנות ואוזן קשבת בשעת מצוקה, ונכונות לתמוך ולעודד.

העבודה בלי ספק הייתה מרכז חייך!
תמיד רציני וכל-כולך שקוע בענייני העבודה, גם בשעות שהיית בבית.

גם כשחלית והמחשבות החלו לתעתע בך הרבה פעמים דיברת על אנשים שעבדו איתך כמו לוצ'ה ודנילו, היית מדבר על משלוחים ודוגמאות וכו' ... לא מקרה הוא שהמשכת לחיות בעולם הזה שכל-כך שאב אותך וכ"כ התמסרת אליו עד שנותיך האחרונות.

התקופה האחרונה היתה קשה לכולנו - המחלה התקדמה במהירות מפחידה ואתה לא כל-כך הבנת מה קורה לך, וידנו קצרה מלהושיע. השבועיים האחרונים מיום שעזבת את הבית היו גלישה מהירה במדרון ומצבך הלך והחמיר. עצוב היה לראות אותך בבית החולים, לא מסוגל לאכול, לא מסוגל לבטא את רצונך ומתקשה לנשום. אמרתי אז שאם אלוהים אוהב אותך - יקח אותך במהרה ויקצר את סבלך חסר הטעם. קשה להיפרד, אך אנו נשכח לאט-לאט את מראות השבועות האחרונים, ונתמקד בכל הזכרונות היפים של השנים הרבות בהן חיינו כמשפחה.

רק לפני חודש חגגנו את יום הולדתך ה-79, ולשמונים לא זכית. אני זוכרת את יום הולדתך הקודם, מאד רצית לאכול סטייק - התרגשת ושמחת כשהלכנו ל"נצחון" באשקלון, וכשהאיש במסעדה הכיר אותך - לא היה מאושר ממך! למרות שעם השנים רחקת מאורח החיים הדתי שבו גדלת כילד, נשאת קשור לתפילות וזכרת רבות מהן.

אנו מתפללים שתנוח על משכבך בשלום ותמצא מנוחה נכונה. שם כבר מחכים לך הורייך ואחותך, חברים שסעדת בעת מחלתם כמו צופלה ז"ל וחברים אחרים, וגם אנחנו נצטרף אליך יום אחד בבוא שעתנו. אנא סלח לנו אם פגענו בך במשהו לאורך התקופה הלא קלה הזו - הכל נעשה מתוך כוונה טובה ורצון לעזור עד כמה שאפשר היה.

באהבה, אוגניה.

ברור חיל, 29/11/2009.